

[Aksel Larsen.]

en så spændt international situation som den, vi lever i, begynder efter kl. 14 om eftermiddagen og forudses på forhånd at kunne afsluttes på nogle ganske få timer.

Hvad nu den højtærede udenrigsministers redegørelse angår, da har jeg hæftet mig ved, at han lovede i hvert fald at være parat til at komme med udenrigspolitiske redegørelser i folketinget, når dette ønsker det, og når folketinget har tid. Jeg tror nok, at folketinget kunne finde tid, jeg vil håbe, at folketinget også vil udtrykke ønsket om sådanne redegørelser noget hyppigere, end vi har oplevet det i det sidste års tid. Jeg håber rigtignok også, at fremtidige redegørelser for den udenrigspolitiske situation, fremsat af den højtærede udenrigsminister på regeringens vegne, må være noget mere indholdsrige og noget mindre farveløse end den redegørelse, vi har fået i dag.

Jeg skal ikke være særlig slem, hverken ved den højtærede udenrigsminister eller ved hans redegørelse, men jeg kan ikke undlade som et illustrerende eksempel at henvise til den højtærede udenrigsministers næsten klorvaskede beretning om, hvor langt man er nået i forhandlingen i Genève om standsningen af prøvesprængningerne med kernevåben. Der var i denne redegørelse ikke så meget som et spørgsmål om, hvorfor i alverden De Forenede Stater dog vil forbeholde sig ret til underjordiske prøvesprængninger. Jeg synes ikke vi har brug for blot at få refereret af den højtærede minister, hvad vi har læst i aviserne i forvejen, men vi har brug for at få en mening udtrykt af ministeren, og når det refereres, at USAs regering stiller sig på det standpunkt, at de fleste prøvesprængninger vil den godt gå med til at standse, men den vil forbeholde sig ret til at foretage underjordiske prøvesprængninger, ja, så synes jeg, det var rimeligt, så synes jeg, det var på sin plads, at man stillede det spørgsmål: hvorfor i alverden vil amerikanerne det? De min-

der i uhyre grad om, hvad der skete i Tyskland under Weimarrepublikken. Ifølge Versaillestraktaten havde Tyskland tilladelse til i meget begrænset omfang at genopbygge en krigsflåde, men man måtte ikke bygge krigsskibe på over 10 000 t. Dette opfattede diverse regeringer i det daværende Tyskland sådan, at de havde pligt til hurtigst muligt at bygge 4 krigsskibe på 10 000 t.

Jeg kan ikke forstå, hvordan Amerikas Forenede Staters regering kan hævde, at det næsten er en hellig pligt for dem at foretage underjordiske prøvesprængninger. De må jo vide, at dermed bringer de hele spørgsmålet om prøvesprængningernes gensidige totale standsning i fare, og jeg synes, det havde været på sin plads, om vi havde hørt, om den danske regering kan billige en sådan holdning. Det drejer sig dog også om en af vore allierede, og så drejer det sig jo også om, at disse prøvesprængninger — det gælder formodentlig, hvad enten de foregår i luften, i havet eller under jorden — udgør en fare for menneskeheden. Heller ikke den danske regering kan derfor se med ligegyldighed på, om forhandlingerne i Genève krones med succes eller ej. Jeg mener ikke, at den danske regering — heller ikke det danske folketing — kan nøjes med at tage til efterretning, hvad der forhandles om, og hvad der opnås enighed om i Genève, men jeg mener, at Danmark må, vi bør efter evne lægge pres på atommagterne for at få dem til at standse deres vanvittige forsøg.

Når dette er sagt, kommer jeg til det, man egentlig bør beskæftige sig med under denne debat, det altoverskyggende vigtige i den verdenspolitiske situation: topmødet, der ikke blev holdt, genoplivelsen af den internationale spænding, genoplivelsen af den kolde krig. De telegrammer fra Paris, vi fik i dagene omkring den 16. maj, var af en sådan art, at man måtte sige sig selv: hvis dette var for 20 eller 40 år siden, så er det helt sikkert, at en ny verdenskrig ville udbryde, inden en måned var gået.